

Umeå kommuns pensionärsråd (UPR)**Tid:** 18 september 2020 kl. 09.00-12.00**Plats:** Digitalt sammanträde**Ordförande:** Carin Nilsson (S)**Deltagare:** Se nästa sida**Utses att justera:** Britt Jakobsson, PRO, vice ordförande**Justeringstid:** Onsdag den 7 oktober kl. 11**Sekreterare:** § 1–9
Emil Fridolfsson**Ordförande:**
Carin Nilsson (S)**Justerare:**
Britt Jakobsson, PRO, vice ordförande

BEVIS**Organ:** Umeå kommuns pensionärsråd**Sammanträdesdatum:** 2020-09-18**Förvaringsplats:** Socialtjänstens kansli, Norra flygeln, Stadshuset**Underskrift:**
Emil Fridolfsson, nämndsekreterare

Deltagare

Ordinarie ledamöter

Carin Nilsson (S), ordförande, äldrenämnden
Britt Jakobsson, PRO, vice ordförande
Lotta Holmberg (M), äldrenämnden
Ari Leinonen (S), fritidsnämnden
Håkan Johansson (S), tekniska nämnden
Ulrik Berg (M), byggnadsnämnden
Tomas Wennström (S), kommunstyrelsen
Curt Wiklund, PRO
Anna-Lisa Johansson, PRO
Christer Hansson, PRO
Barbro Kjellberg, SKPF
Roger Näslund, SPF
Per Martin Jonasson, RPG
Eija Salomäki, Finska klubben
Birgitta Lindkvist, Demensföreningen

Ej tjänstgörande ersättare

Marianne Löfstedt (M), tekniska nämnden
Veronica Kerr (KD), kommunstyrelsen
Bertil Holmberg, PRO
Elisabeth Bjuhr, SPF
Christer Fjälkebrandt, Demensföreningen

Tjänstepersoner

Emil Fridolfsson, nämndsekreterare
Linda Burén, processledare
Madelaine Salomonsson, ekonomichef
Kristina Nordell, socialsekreterare
Kristina Larsson, processledare

§ 1

Upprop, val av justerare och justeringstid

Britt Jakobsson, PRO, utses att justera protokollet, onsdag den 7 oktober februari kl. 11.00.

§ 2

Godkännande av dagordning

UPR godkänner förslaget till dagordning med tillägg av tre övriga frågor under § 10.

§ 3

Genomgång av föregående protokoll

Ordförande Carin Nilsson (S) går igenom förra sammanträdet's protokoll.

§ 4

**Information om äldreomsorgens hantering av corona-
viruset****Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Linda Burén, processledare, berättar om hur sommaren har varit i äldreomsorgen, både på särskilt boende och i hemtjänsten. Rekryteringen för sommaren har gått bra, behovet fylldes och många sommarvikarier hade tidigare erfarenhet av eller utbildning i vård och omsorg. Överlag har sommaren varit lugn med en mycket låg smittspridning i kommunens verksamheter. Förvaltningen har skapat en Covid-enhet på Dragonens äldrecenter som vid behov ska kunna starta inom 48 timmar, samt ett Covid-team i hemtjänsten. Förvaltningen arbetar även med att ta fram rutiner för hur boende och närstående ska kunna mötas säkert inomhus.

Frågor/medskick

Christer Hansson, PRO, ställer en fråga: kommer volontärer kunna besöka sina kontakter på boenden efter att besöksförbudet upphör den 1 oktober? Linda Burén, processledare, svarar att det beror på hur smittspridningen utvecklas.

Ordförande påpekar att vi går mot kallare tider och att smitta sprids bättre i kall och torr vinterluft.

Bilagor

Presentation "UPR 200918"

§ 5

Äldrenämndens ekonomiska situation**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Madelaine Salomonsson, ekonomichef, informerar om äldrenämndens ekonomiska situation med budgetavvikelse uppdelat på äldreomsorgens olika verksamheter. Hon påpekar att den statliga ersättningen för sjuklönekostnader har påverkat budgeten mot ett överskott. Minskade och uteblivna insatser på grund av rädsla för Covid-19 har också påverkat äldreomsorgens ekonomi. Hemtjänsttimmar har inte ökat i den utsträckning som förvaltningens prognos förutspådde.

Frågor/medskick

Christer Hansson, PRO, frågar om den lägre tillväxten av hemtjänsttimmar beror på att behovet av hemtjänst har minskat eller om de beror på att avgifterna har blivit högre. Han frågar också om avgiftshöjningen kan förklara nämndens budgetavvikelse. Madelaine Salomonsson, ekonomichef, svarar att förvaltningen har sett en liten påverkan av avgiftshöjningar. Det är många som har hört av sig, men inte så många som faktiskt har minskat insatserna. Angående budgetavvikelse och avgiftshöjning så svarar Madelaine att förvaltningen återkommer med svar.

Barbro Kjellberg, SKPF, frågar om vilka konsekvenser minskade eller avslutade insatser och om förvaltningen har gjort en konsekvensanalys av avgiftshöjningen som gjordes i slutet av 2019. Madelaine Salomonsson, ekonomichef, svarar att förvaltningen återkommer med svar.

Bilaga

Presentation

§ 6

Centrum mot vålds arbete för målgruppen äldre**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kristina Nordell, socialsekreterare, berättar om hur Centrum mot våld arbetar både generellt och specifikt med målgruppen äldre. Centrum mot våld är ett forum för samarbete mellan Umeå kommun, Region Västerbotten, Polisen, Åklagarmyndigheten och Rättsmedicinalverket. Centrumet arbetar både förebyggande mot våld, och behandlar våldsutsatta på en mottagning med bland annat bearbetande samtal och gruppverksamhet.

Det pågår utvecklingsarbete i hälso- och sjukvård och socialtjänst för att vidareutveckla de metoder som personal i verksamheterna har för att upptäcka våld och övergrepp bland äldre. Det finns en växande medvetenhet bland handläggare och personal i äldreomsorgen i Umeå kommun om att våld i nära relationer förekommer även hos äldre personer.

Frågor/medskick

Britt Jakobsson, PRO, säger att det är väldigt positivt att få informationen och att det är bra att utbilda personal i äldreomsorgen och hemtjänsten. Hon är kritisk till att Handlingsplan mot våld bara innehåller en sida om äldre våldsutsatta.

Barbro Kjellberg, SKPF, frågar om man undersöker hur vanligt våld mot äldre är i Umeå kommun och om det finns en anmälningsplikt när till exempel personal upptäcker våld.

Kristina Nordell, socialsekreterare, svarar att det pratas mer om våld mot äldre och att fler utbildas i det. Vidare svarar hon att det inte finns något som motsvarar en orosanmälan när det gäller vuxna, utan det finns bara för barn. Ordförande svarar att man som personal i hemtjänst och särskilda boenden ska göra en avvikelserapportering om man upptäcker våld. Hon informerar också om att en resursenhet på Aktrisen för utåtagerande och våldsamma patienter med demenssjukdom håller på att starta.

Barbro Kjellberg frågar dessutom: I vilken mån utbildas personal om våld i grundutbildningen i äldreomsorgen? Ordförande svarar att förvaltningen återkommer till henne skriftligen.

Christer Hansson, PRO, tillägger att det finns tre våldsriktningar: 1. Våld mellan familjemedlemmar, 2. Våld från äldre mot personal på till exempel särskilt boende, vilket är en arbetsmiljöfråga, och 3. Våld som är riktat från personal mot brukare. Han frågar vad som menas ordet handläggare och vilka som inkluderas i begreppet?

Kristina Nordell, socialsekreterare, konstaterar att personal räknas med som våld i nära relationer. Hon säger vidare att det inte finns några rutiner om hur man hanterar en situation där man upptäcker att en kollega utsätter en brukare för våld. Hon svarar till sist att handläggare är de som möter de äldre och den som ansvarar för de insatser den äldre har.

Veronica Kerr (KD), äldrenämnden, framför att äldrenämnden inte är representerade i UmeBRÅ efter att socialnämnderna delades i två. Ordförande svarar att hon ska kontakta kommunstyrelsens ordförande och tala med honom om saken.

Bilaga

Presentation

§ 7

Hemlöshet bland äldre**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kristina Larsson, processledare, redogör för kommunens arbete mot hemlöshet. Hon berättar bland annat om kommunens handlingsplan mot hemlöshet, om Socialstyrelsens definitioner av olika hemlöshetssituationer och om de nationella mätningar av hemlöshet som har gjorts. Hon informerar även om att en årlig mätning av hemlöshet i Umeå kommun planeras i samarbete med lokala föreningar. Mätningen är tänkt att redogöra för antalet hemlösa i Umeå, fördelat på hemlöshetssituation, kön och ålder, där en åldersgrupp är tänkt att vara 65 år och äldre.

Frågor/medskick

Britt Jakobsson, PRO, önskar mer aktuell information om hemlöshet, eftersom handlingsplanen är från januari 2018. Hon hoppas på en sammanställning av statistiken i början av 2021. Kristina Larsson svarar att förvaltningen arbetar med det och att de får återkomma med mer information längre fram.

Christer Hansson, PRO, frågar om kommunledningens ansvar gällande hemlöshet och vilka möjligheter det finns att ställa krav på exploatörer genom exempelvis markanvisningsavtal. Kristina Larsson svarar att hemlöshet inte bara är en fråga för socialtjänsten, och att stadsplanering är ett viktigt verktyg för att motverka hemlöshet. Ulrik Berg (M), byggnadsnämnden, svarar att kommunen inte får ställa vissa krav på exploatörer enligt Plan- och bygglagen. Han säger dock att det finns utrymme för frivilliga överenskommelser om att exploatören kan inhysa social verksamhet.

Bilaga

Presentation

§ 8

Skriftlig information**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Umeå kommuns pensionärsråd får ta del av skriftlig information om Kultur för seniorer från Madelene Edlund, kulturkonsulent, och om Basutbildning och språkombud från Catharina Persson, samordnande enhetschef inom äldreomsorgen.

Medskick/synpunkter

Barbro Kjellberg, SKPF, lämnar in några skriftliga frågor till Madelene Edlund gällande informationen om Kultur för seniorer.

Ledamöterna i UPR undrar hur mycket kunskap om våld som ingår i äldreomsorgens basutbildning. Ordförande hänvisar till Catharina Persson, samordnande enhetschef, som får återkomma skriftligen i frågan.

§ 9

Korta punkter/återrapporter**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Aktuellt från styrelser och nämnder*Fritidsnämnden*

Ari Leinonen (S), fritidsnämnden, berättar att mycket av nämndens verksamhet har stått stilla under pandemin. Fritidsnämnden har ett stort, och växande budgetunderskott eftersom sedvanliga avgifter och taxor har uteblivit. Han berättar även att Umeå utsågs till Sveriges bästa idrottsstad 2020.

Tekniska nämnden

Håkan Johansson (S), tekniska nämnden, berättar om nämndens investeringsprogram och en utvecklingsplan för Bölesholmarna. Äldrenämnden kommer att börja hyra bättre anpassade lokaler på Ersboda som möjliggör en bättre arbetsmiljö.

Äldrenämnden

Carin Nilsson (S), äldrenämnden, berättar om nämndens arbete tillsammans med tekniska nämnden för att skapa säkra hemtjänstlokaler med goda möjligheter att tvätta kläder. I nämndens budget har ett antal lokaler tidigarelagts för att klara av det arbetet. Äldrenämnden planerar utöver detta byggandet av flera nya särskilda boenden, både på Västteg och på Haga. På Västteg kompletteras det nya särskilda boendet med seniorboenden.

Medskick/synpunkter

Christer Hansson, PRO, påpekar att bänkar som tagits fram av Konsthögskolan i samarbete med tekniska nämnden inte är anpassade för äldre eller rörelsehindrade. Håkan Johansson (S), tekniska nämnden svarar att förvaltningen med sig synpunkterna och att bänkarna ska ha lämplig sitthöjd.

Christer Hansson, PRO, frågar hur det kommer fungera med snöröjningen i vinter och om det kommer bli en förbättring jämfört med föregående år? Håkan Johansson svarar att om snöröjningen inte fungerar eller är otillfredsställande så kan man göra en felanmälan på exempelvis kommunens hemsida. Ari Leinonen (S), fritidsnämnden tillägger att snöröjningen är besvärlig i gamla stadsdelar med smala trottoarer.

Barbro Kjellberg, SKPF, tycker det är dåligt att Sara Lidman-tunneln har en lång sluttning uppåt utan bänkar. Lotta Holmberg (M), äldrenämnden, håller med. Britt Jakobsson, PRO, svarar att man kan åka hiss upp mot Haga och när man kommer ut så finns det bänkar där.

§ 9

Övriga frågor

Roger Näslund, SPF, berättar om projektpengar han och SPF har sökt och beviljats från Socialstyrelsen för att arbeta förebyggande mot ofrivillig ensamhet. Syftet med projektet har varit att bryta isolering och ensamhet för äldre. Det har SPF gjort genom en rad aktiviteter. Bland annat har de motverkat digitalt utanförskap genom att utbilda intresserade i att använda digital teknik, de har även köpt adresser till ensamhushåll och ringt upp de personerna för att locka dem att komma till SPF:s aktiviteter.

Eija Salomäki, Finska klubben, uppmärksammar pensionärsrådet på att det finns lite information på finska för äldre sverigefinnar. Många äldre sverigefinnar har förlorat sina kunskaper i det svenska språket och har släkt i Finland, vilket leder till isolering och ofrivillig ensamhet. Hon påpekar även att det i Umeå saknas trygghetsboende eller seniorboende med finskspråkig personal, och att det i dagsläget finns det bara ett finskspråkigt vård- och omsorgsboende med inriktning på demenssjuka.

Britt Jakobsson, PRO, har en fråga. Hon undrar om kommunen kan skilja på när man avsäger sig eller minskar på sina insatser på grund av Covid-19 och när brukare gör det på grund av avgiftshöjningar. Hon skulle vilja ha en redovisning om avgiftshöjningarna har medfört en lägre insatsnivå från kommunen.

Ordförande frågar om det går bra att flytta nästa möte med pensionärsrådet från den 6 november till den 5 november efter lunch? Rådet svarar att det går bra.

Pensionärsrådet utvärderar dagens digitala möte. Ordförande understryker Folkhälsomyndighetens bedömningar av risken för ökad smittspridning av Covid-19 under hösten. Utvärdering av dagens möte. Nästa möte. Diskussioner om digitalt möte. FHM oroade kring ökad smittspridning i höst.

Christer Hansson, PRO, säger att det har fungerat förvånansvärt bra, samtidigt som han säger att det finns ett värde i att träffas fysiskt.

Barbro Kjellberg, SKPF, håller med Christer Hansson.

Britt Jakobsson, PRO, tycker att det är ansträngande att sitta framför en skärm i tre timmar. Hon menar att det är bättre med ett fysiskt möte ur demokratisk synvinkel.

Ordförande håller med om värdet av fysiska möten.

Elisabeth Bjuhr, PRO, säger att hon tycker om fysiska möten och att hon tycker att det digitala mötet har gått ganska bra.

Bertil Holmberg, PRO, säger att digitala möten är det enda sättet vi kan umgås numera. Han noterar att det var många frånvarande och undrar om det finns de som inte var med på grund av tekniken?

Anna-Lisa Johansson, PRO, tyckte att det var lite jobbigt, men ändå okej med ett digitalt möte.

Christer Hansson, PRO, tycker att genomgången av den digitala mötestekniken med IT-tekniker från kommunen var bra och att den gärna kan upprepas inför nästa sammanträde med pensionärsrådet.